

Michał Zembrzuski

Sprawozdanie z wręczenia Nagród imienia Profesora Mieczysława Gogacza i sympozjum pt. „Tomizm konsekwentny”

Rocznik Tomistyczny 4, 303-305

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sprawozdanie z wręczenia Nagród imienia Profesora Mieczysława Gogacza i sympozjum pt. „Tomizm konsekwentny”

Ósme sympozjum zatytułowane „Tomizm konsekwentny”, połączone z wręczeniem nagród im. Profesora Mieczysława Gogacza, odbyło się w dniu 29 listopada 2014 roku w auli budynku Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW przy ulicy Wóycickiego 1/3 w Warszawie. Jak co roku spotkanie zgromadziło wielu przyjaciół i uczniów profesora, a także sporą grupę studentów.

Na początku prof. Artur Andrzejuk przywitał Prof. Mieczysława Gogacza, składając mu życzenia z okazji 88. rocznicy urodzin. Przywitał także laureatów Nagrody i gości sympozjum, a szczególnie Gościa Honorowego, ks. prof. dr hab. Andrzeja Maryniarczyka z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Przywitał obecnych uczniów Prof. M. Gogacza, a szczególnie dr. Janusza Kapustę oraz dr. Marka Prokopa. Następnie przywitał Kapitułę Nagrody Profesora Mieczysława Gogacza: dra Pawła Bromskiego, rektora Wyższej Szkoły Amerykanistyki i Stosunków Między-

narodowych, płk. dra Jerzego Niepsuja, dr Izabellę Andrzejuk i sekretarza kapituły – dra Michała Zembrzuskiego, który prowadził pozostałe części sympozjum. Prof. A. Andrzejuk wymienił nieobecnych na uroczystości patronów honorowych Nagrody – ks. bpa Wiesława A. Meringa, oraz prezesa Fundacji „Veritas”, Wojciecha Płazaka. Przywitał obecne na uroczystości władze Wydziału, Panią Dziekan Wydziału Filozofii, prof. Annę Latawiec oraz Panią prof. Annę Lemańską. Na koniec powitani zostali wszyscy goście, sponsorzy Nagrody oraz uczestnicy Sympozjum. Prof. A. Andrzejuk przedstawił również plan całej uroczystości.

Następnie dr M. Zembrzuski poprowadził część Sympozjum związaną z wręczeniem tegorocznych nagród. Przypomniał najważniejsze zasady Regulaminu Nagrody i przedstawił tegorocznych laureatów. Nagrodę w postaci specjalnego dyplomu otrzymał obecny na spotkaniu dr Marek Prokop, zawsze wspierający

inicjatywę dorocznych sympozjów. Nagrody wręczali dr Paweł Bromski a także płk. dr Jerzy Niepsuj.

Potem odbyło się już samo sympozjum zatytułowane „Tomizm konsekwentny”, które prowadziła Pani dr Magdalena Płotka. Jako pierwszy referat wygłosił Gość Honorowy, ks. prof. Andrzej Maryniarczyk. Referat nosił tytuł: *Cóż po metafizyce w czasach trudnych?* Podkreślił on, że sytuacja metafizyki jest trudna, ale nie jest beznadziejna. W sposób niezwykle wyraźny zaznaczył, że rola metafizyki w filozofii polega na „przywróceniu filozofii filozofii”, gdyż w sytuacji, w której na pierwszym miejscu znalazły się przekonania i poglądy, a nie kwestia prawdy, tylko metafizyka jako czytanie rzeczywistości i jej rozumienie może przywrócić filozofii jej przedmiot zainteresowania.

Później tegoroczni laureaci Nagrody przedstawili następujące referaty:

1. mgr Natalia Kunat (KUL): *Specyfika języka metafizyki w ujęciu Stanisława Kamińskiego i Mieczysława Alberta Krąpca*;

2. mgr Konrad Lampart (KUL): *Koncepcja duszy ludzkiej jako substancji niezupełnej w ujęciu św. Tomasza z Akwinu oraz współczesnych wybranych komentatorów (K. Kłószak, J. Pastuszka, M. A. Krąpiec)*;

3. ks. mgr Korneliusz Pełka (UMK): *Bałwochwalstwo w świetle traktatu o religijności z „Summa theologiae” św. Tomasza z Akwinu*.

Natalia Kunat rozpoczęła swoje wystąpienie od krótkiego zarysowania dziejów badań nad językiem metafizyki. Zwróciła uwagę na różnice zachodzące między podejściem do języka filozofii w tradycji antycznej i średniowiecznej a podejściem charakterystycznym dla czasów nowożytnych i współczesnych. Podkreśliła, że tradycja klasyczna hołduje zadaniu ostatecznościowego i racjonalnego ujęcia świata realnie istniejących rzeczy i osób, które może się dokonać za pomocą języka naturalnego, właściwego dla metafizyki, a także za pomocą metody wyjaśniania, polegającej na niesprzeczaniu zdań o rzeczywistości. Następnie zaakcentowała relacje między językiem metafizyki i samym światem realnym, podkreślając jednocześnie funkcje języka w komunikowaniu treści poznania. Laureatka nagrody podkreśliła również to, że język metafizyki jest tak wyjątkowy, że nie możliwe jest porównanie go do innych typów wiedzy – tylko w jego ramach może pojawić się odpowiedź na pytanie o to, jaka jest racja istnienia rzeczy.

Jako kolejny prelegent wystąpił Konrad Lampart, który przedstawiając zagadnienie duszy, odróżnił Tomaszowe określenia od tomistycznych interpretacji. W swoim wystąpieniu zaakcentował jednak antropologiczno-metafizyczne konsekwencje najczęściej błędnego w filozofii rozumienia duszy. Właściwe rozumienie duszy ludzkiej jako substancji niepełnej gwarantuje rozwiązanie problemów tzw. opóźnionej animacji, problem istnienia duszy ludzkiej po śmierci ciała, a także we właściwym świetle przedstawia redukcyjne ujęcia duszy u Kartezjusza czy Williama Jame-

sa. Jak podkreślił Konrad Lampart, konieczne wydaje się w dobie upowszechniania różnych redukcjonistycznych ujęć człowieka przypomnienie realistycznej antropologii św. Tomasza, zgodnie z którą człowiek stanowi *compositum* ciała i duszy.

Na problematykę teologiczną w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę ks. Korneliusz Pełka. Dobitnie podkreślił aktualną w życiu każdego człowieka problematykę bałwochwalstwa – idolatrii. Jego zdaniem bałwochwalstwo w największym stopniu uwypukla oddzielenie człowieka od Boga (*separatio a Deo*), a więc poniekąd stanowi istotę grzechu. Bałwochwalstwo nie tylko jest wypaczeniem cnoty religijności, ale również funkcjonuje jako fałszywa pobożność. Prelegent następnie omówił przyczyny tego grzechu podawane przez Akwinatę, a następnie skupił uwagę na trzech elementach będących swoistą „drogą do nikąd” (kuszenie Boga, Jego uwodzenie, a także pogarda Bogiem,

będące sposobami realizacji zła w człowieku).

Po referatach prof. A. Andrzejuk zaprosił dwóch uczniów Profesora Gogacza do wyrażenia wspomnień o seminariach i wykładach prowadzonych przez niego. Najpierw wystąpił dr Marek Prokop, a po nim dr Janusz Kapusta.

Dr M. Zembrzuski podsumował Sympozjum, zaprezentował najnowsze publikacje, które ukazały się w ramach prac Katedry Historii Filozofii Starożytnej i Średniowiecznej. Wspomniał o trzecim tomie „Rocznika Tomistycznego”, o książce zatytułowanej *Filozofia i służba. Wokół myśli Tadeusza Klimskiego* poświęconej zmarłemu profesorowi Tadeuszowi Klimskiemu. Wspomniał również o książce zatytułowanej *Filozofia na Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie*, zredagowanej przez dr M. Płotkę, J. Pyłat i prof. A. Andrzejuka, a także o *Tomizmie polskim 1879–1918. Słowniku filozofów*, zredagowanym przez dr Bożenę Listkowską i prof. A. Andrzejuka.